

БОГДАН БЕНЮК, АНАТОЛІЙ ХОСТИКОЄВ: “ЧЕСНО РОБИТИ СВОЮ СПРАВУ...”

Нове прочитання “Швейка” - вистава двох акторів з власною інтерпретацією героїв. Мені пощастило зустрітися з виконавцями - Анатолієм Хостікоєвим і Богданом Бенюком за кілька хвилин перед початком заключної вистави. І, незважаючи на заклопотаність (адже треба було самим перевірити готовність сцени до спектаклю), втомленість після денної гри і численних закулісних відвідувачів, вони радо погодились поділитися своїми враженнями від гастролей, від Львова та його глядачів.

? - Відразу після прем'єри у Києві ви привезли виставу сюди. Чому саме Львів?

А.Х. - Ми зіграли у Києві 17 вистав, причому грали кожного дня. Це було важко. А Львів - це традиційне місце, куди мистецькі люди приїздять, щоб набратися сили, бо це дуже позитивне, енергетичне місто. Глядач тут особливий, вміє цінувати театр, мистецтво. У нас тут багато друзів, ми знали, що нас гарно прийматимуть. Але, відверто кажучи, такого успіху ми не сподівалися. І це, звичайно, дуже приємно.

Б.Б. - Власне, всі вистави київські повинні апробуватися у Львові, бо Львів - ніби духовна столиця України. Судячи з

Львів став другим після Києва містом, у якому відбулася прем'єра нової вистави А.Жолдака і М.Гринишина “Швейк” (за однойменним романом Я.Гашека).

Саме тут, за словами її авторів, вона проходила випробування на життєздатність. І можна сказати, аж надто успішно, адже протягом п'яти днів був повний аншлаг. І щоразу після закінчення публіка вітала їх стоячи. В останній день акторам довелося грати ще один, додатковий спектакль.

того, як нас прийняли, ця вистава матиме велике творче життя. Хочеться вірити в це. Сподіваємося, що це не останній наш приїзд до Львова.

? - Отже, на ваш погляд, львівський глядач відрізняється від київського?

А.Х. - Безумовно, глядач львівський особливий. Наскільки він доброзичливий, настільки і вимогливий. У Львові я не зустрічав байдужості в глядацькому залі. А у Києві це часом трапляється. Отже, я б виділив такі риси, як принциповість і небайдужість.

Б.Б. - Глядач тонкий у відчутті, дуже гарно розуміє всі нюанси. Чи не тому, що матеріал про Австро-Угорщину близький львів'янам? Я навіть сам не до кінця розібрався, у чому тут суть, але в Києві так не приймали виставу, як у Львові.

? - Чим близькі особистості ваших героїв, вам, не лише як акторам, а й як людям?

А.Х. - Богдан грає Швейка, а я маю шість ролей у цій виставі. Там є і Слідчий, і Шпигун, і Проповідник, і Лікар, і, нарешті, поручик Лукаш. Я всіх люблю, бо я їх придумав, зробив. Поручик Лукаш - ідеаліст, романтик, усе життя оточений жінками. Трохи розбалуваний, але чистий, порядний внутрішньо. Він рушає на фронт і у виставі він гине, тому що його

внутрішній світ не сумісний з війнами. І я думаю, що Лукаш - одна з моїх кращих робіт за останній час в театрі.

Б.Б. - Знаєте, Швейк у нас вийшов таким романтичним героєм. Ми дещо відійшли від роману. Самі чехи не люблять цей роман, вважають, що він ображає націю, бо, мовляв, у світі, сприймаючи Швейка, судять, що нація така. Але у Києві на виставу приходили чехи з посольства і сказа-

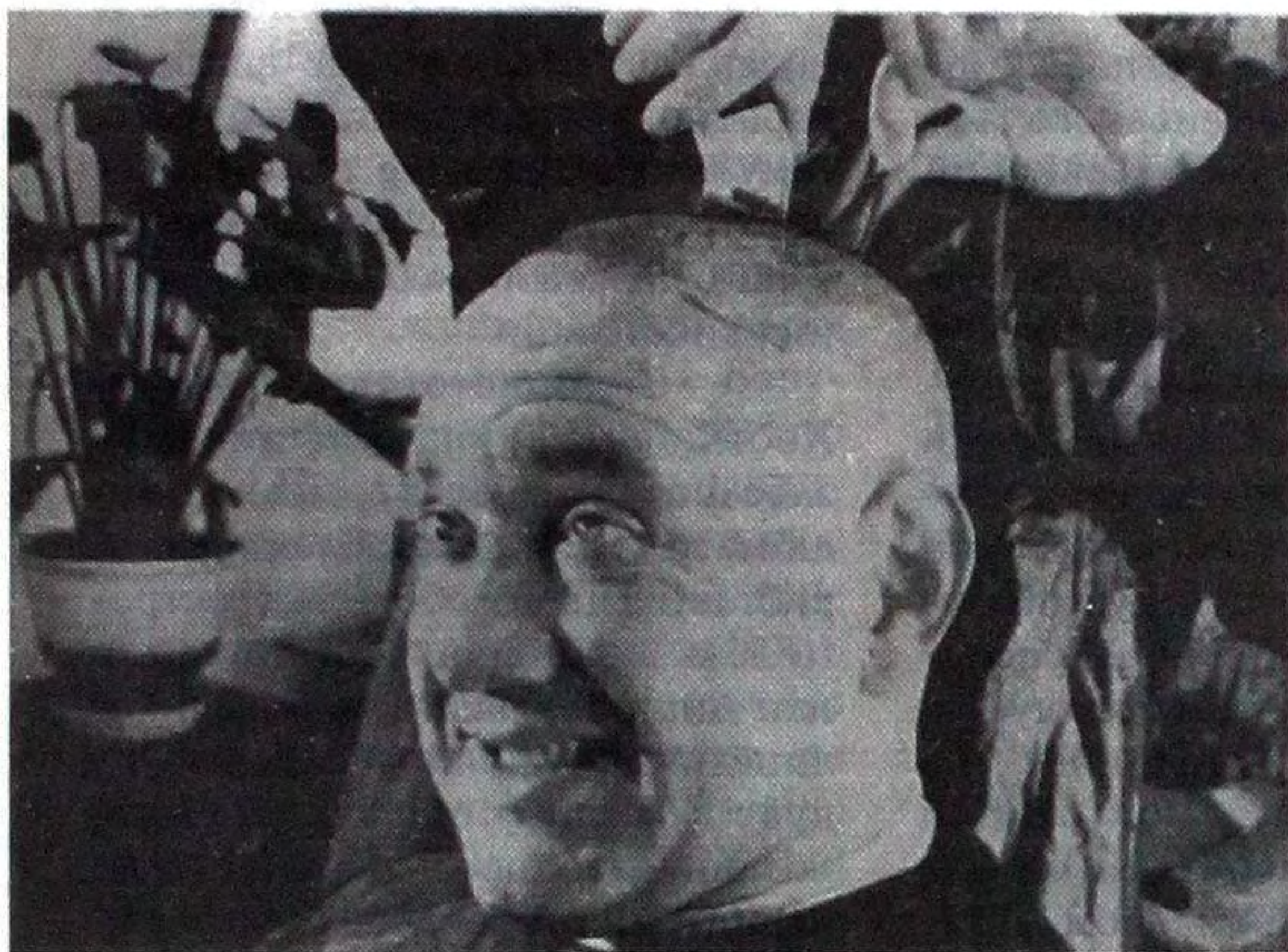
А.Х. - Так, ви знаєте, глядач клонув на це. Він іде, звичайно, на комедію і сприймає відверто кожен комедійну ситуацію. І тут раптом все це перевертається.

Б.Б. - Сміх розкріпачує і тоді легше сприймається філософський підтекст, тому що глядач уже відкритий внутрішньо для цього сприйняття.

? - Як виник творчий дует Бенюк - Хостікоєв і як це допомагає у творчому житті?

? - Що для вас основне в театрі, взагалі в мистецтві? Ваше творче кредо в житті?

А.Х. - Я знаю, що коли виходжу на сцену, життя залишається десь там, на вулиці. Сцена, театр - це гра, і якщо ти віриш у те, що ти робиш, то ти віддаєшся цій роботі повністю. Взагалі, я вважаю, що актор має бути фанатом, у добром розумінні. І, звичайно, треба кожен виставу грати - банальна вже фраза, - як останню. Я до-

Богдан Бенюк і Анатолій Хостікоєв у виставі "Швейк". Режисер М.Гринишин. Продюсер А.Жолдак. 1996.

ли, що такого трактування ще не було. У нас є віра у світле майбутнє, а Швейк - не простий, навіть трохи дурнуватий чоловік, як у романі, а земний філософ.

? - Як ви співвідносите у виставі комедійну і філософську лінії та як це сприймає глядач?

Б.Б. - А ми навіть самі в житті не відчуваємо, коли відбувається щось трагічне, комічне чи трагікомічне. Просто живемо, а воно саме трапляється, і все дуже переплетене. Комедійність переважає у першій дії, аби підкреслити філософський погляд у другій. Ми робили це свідомо.

А.Х. - На щастя, вистава вийшла не комедійна. Навіть у романі закладено набагато більше, ніж просто комедія. Люди йдуть на фронт, і, слава Богу, що в нас вийшла не комедія, а серйозна драматична вистава.

? - Яку ж роль відіграє саме сміх? Лише прикриття, щоб краще, зручніше виразити сам підтекст?

Б.Б. - Дует виник давно - ми вже років 15 разом працюємо, відшліфовуємо своє партнерство і, якби не це, то не було б цієї вистави.

А.Х. - Ми товаришуємо з Богданом давно. Відколи прийшли в театр, один одного відчули. З 1980 року ми в театрі імені Івана Франка завжди разом. Крім того, ми куми, він хрестив мого першого сина, отака співдружність в житті. І я думаю, що у виставі "Швейк" наш дует відкрився ще якоюсь гранню. Ця вистава спочатку була розрахована на 12 акторів... А потім ми зрозуміли, що це прекрасна можливість показати наше вміння - танцювати, співати, проявити себе як драматичних акторів.

Б.Б. - Ця спроба нам вдалася. Безумовно, це творча інтерпретація роману. Творчі працівники, які беруть певний матеріал, мають право на своє прочитання.

тримуюсь такої точки зору, що кожна вистава - це своєрідний рубіж і схилити не можна. Якщо ти один раз дозволиш собі зробити якесь послаблення, то потім воно може перерости в непрофесійність. Тому необхідно кожного разу працювати з повною віддачею, незважаючи, повний зал, чи, може, взагалі, глядача нема. Чесність, відвертість і наполеглива праця - це головне для актора.

Б.Б. - Мені здається, що найважливіше - чесно робити ту справу, яку тобі Бог дав на цьому світі. Якщо нам з Толею така Божа милість була, то ми маємо чисто-сердечно віддати людям те, що нам дали природа, мама, тато і т.д. Ні в якому разі не можна це тримати в собі, й мені здається, що ми чесно робимо свою справу. Що дуже важливо для акторів.

*Бесіду вела Регіна Фігель.
Львів.*